

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Daniely Zemanové a soudců Zdeňka Kühna a Miloslava Výborného v právní věci žalobkyně: **Mgr. Z. H.**, zastoupená Mgr. Norbertem Hemelíkem, advokátem se sídlem Lipanská 331/7, Říčany, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 1. 2014, čj. MPSV-UM/328/14/4S-SČK, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2015, čj. 43 Ad 7/2014 - 46,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) dne 5. 11. 2013 požádala u Úřadu práce České republiky – krajská pobočka v Příbrami (dále jen „úřad práce“) o dávku státní sociální podpory rodičovský příspěvek na děti B. a H., oba narozené dne X. Rozhodnutím ze dne 25. 11. 2013 jí byl přiznán rodičovský příspěvek na syna B., na syna H. nikoliv. O odvolání stěžovatelky proti tomuto rozhodnutí rozhodl žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím, kterým odvolání zamítl a rozhodnutí úřadu práce potvrdil. Konstatoval, že stěžovatelce byl v souladu s § 30 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, přiznán rodičovský příspěvek v souvislosti s péčí o nejmladší dítě v rodině, kterým je z dvojčat syn H.. V odůvodnění rozhodnutí se zaměřil na zjištění, který syn z dvojčat má být označen jako mladší.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podala stěžovatelka žalobu ke Krajskému soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), který žalobu zamítl jako nedůvodnou. Ke stěžejní námitce stěžovatelky, dle které jí měl být rodičovský příspěvek přiznán na obě dvě děti, neboť u dvojčat nelze stanovit, které z nich je nejmladší, odkázal na znění § 30 zákona o státní sociální podpoře. Zdůraznil, že dávka je poskytována rodiči, a to v souvislosti s osobní celodenní péčí o dítě. Na rozdíl od příspěvku na dítě zákonodárce u rodičovského příspěvku neupravil případ více dětí narozených v jeden den, neboť příjemcem dávky je vždy rodič. Rozhodnutí nelze označit za diskriminační, neboť stěžovatelce byl rodičovský příspěvek přiznán na syna B..

[3] Stěžovatelka se proti rozsudku krajského soudu brání včasnou kasační stížností, ve které namítá důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Žalovaný nesprávně a v rozporu se spisovým materiálem vyložil § 30 zákona o státní sociální podpoře, neboť je zřejmé, že stěžovatelka je matkou dvojčat, z hlediska uvedeného ustanovení stejně starých dětí. Žalovaný i krajský soud nesprávně použili při rozhodnutí, který ze synů je mladší, prováděcí vyhlášku zákona o matrikách. Jestliže jsou její synové jako dvojčata stejně staré, pak je na oba nutno pohlížet z hlediska § 30 zákona o státní sociální podpoře jako na nejmladší. Rodiče vícero dětí jsou při takovém výkladu zákona diskriminováni, neboť je jim přiznáván pouze jeden rodičovský příspěvek. Zákonodárce si musel být při přijetí § 30 odst. 1 zákona o sociální podpoře vědom, že v případě narození vícero dětí budou jejich rodiče pobírat příspěvek na každé z nich. Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť soud při rozhodování vycházel pouze z domněnek a předpokladů, které nemají oporu v zákoně.

[4] Pokud by měl být rodičovský příspěvek poskytován pouze na jedno dítě i v případě narození více dětí při jednom porodu, je takové ustanovení podle názoru stěžovatelky diskriminační a v rozporu s lidskými právy.

[5] Ze všech uvedených důvodů stěžovatelka navrhla zrušení napadeného rozsudku krajského soudu a vrácení mu věci k dalšímu řízení, případně též zrušení rozhodnutí žalovaného.

[6] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti zdůraznila, že účelem výplaty rodičovského příspěvku je pouze částečná kompenzace ztráty výdělku rodiče, který o dítě celodenně pečuje a tato dávka náleží pouze jednou, bez ohledu na počet dětí. Navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

II. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Nejvyšší správní soud nenalezl žádné formální vady či překážky pro projednání kasační stížnosti, a proto přezkoumal v záhlaví označený rozsudek krajského soudu v rozsahu a v rámci kasační stížností uplatněných důvodů. Ověřil přitom, zda napadené rozhodnutí či řízení jeho vydání předcházející netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] V úvodu Nejvyšší správní soud poukazuje na účel a způsob stanovení výše sociální dávky rodičovského příspěvku. Účelem této dávky státní sociální podpory je alespoň částečně nahradit rodiči, který osobně pečuje alespoň o jedno dítě mladší 4 let, ztrátu příjmu či jejich podstatné snížení (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2015, čj. 9 Ads 278/2014 – 73, nebo ze dne 19. 2. 2009, čj. 3 Ads 93/2008 – 55). Výše rodičovského příspěvku se odvíjí od příjmu rodiče (přesněji od výše denního vyměřovacího základu pro stanovení peněžité pomoci v mateřství nebo nemocenského v souvislosti s porodem nebo převzetím dítěte podle zákona o nemocenském pojištění), nikoliv od počtu dětí,

pokračování

o které rodič pečuje. Podle § 30 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře nárok na rodičovský příspěvek přiznaný z důvodu péče o nejmladší dítě zaniká, pokud se v rodině narodí další dítě, které se tak stane nejmladším. Rodičovský příspěvek je přiznáván nadále již pouze v souvislosti s péčí o něho, bez ohledu na počet a věk ostatních sourozenců, a to i v případě, že nebyla vyplacena celková částka rodičovského příspěvku původně přiznaného na dříve nejmladší dítě.

[9] Nejvyšší správní soud se otázkou souběžného pobírání více rodičovských příspěvků zabýval již v několika svých rozhodnutích a vždy tuto možnost vyloučil (viz rozsudek čj. 3 Ads 93/2008 – 55, a zejména rozsudek čj. 8 Ads 42/2015 – 34).

[10] Tato východiska byla pro posouzení projednávané věci od jejího počátku stěžejní.

[11] Stěžovatelka se cítila být finančně poškozena, neboť porodila dvě děti v jeden den, o obě osobně pečuje, přitom z hlediska poskytování rodičovského příspěvku by od státu obdržela tuto dávku sociální péče ve vyšší výši, pokud by se druhé dítě narodilo na konci doby vyplácení rodičovského příspěvku. Považovala tento rozdíl ve výši rodičovského příspěvku za nespravedlivý, neboť v obou případech jako matka "poskytne" a vychovává pro stát dva občany. Nejvyšší správní soud k těmto úvahám uvádí, že jsou z lidského hlediska zcela pochopitelné, po právní stránce však irelevantní. Skutečnost, že případná výše státem vypláceného rodičovského příspěvku jedné rodině může být ovlivněna délkou věkového odstupeu dětí, nelze bez dalšího automaticky považovat za diskriminační. Ze zásady rovnosti neplyne závěr, že by každému muselo být přiznáno jakékoliv právo (viz např. nálezn Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11).

[12] Žalovaný i krajský soud v souladu s výše uvedenými závěry vyložili § 30 zákona o státní sociální podpoře správně a v souladu se zjištěným skutkovým stavem. Skutečnost, že stěžovatelka je matkou dvojčat, nemá na nárok na rodičovský příspěvek žádný vliv, neboť ho lze pobírat pouze v souvislosti s péčí o jedno dítě v rodině. Žalovaný i krajský soud se ve snaze vypořádat se s námitkami stěžovatelky zaměřili na obsáhlé odůvodnění, jaké z dvojčat považovat za nejmladší dítě v rodině z hlediska § 30 zákona o státní sociální podpoře. Rozhodnutí o tom je nepochybně důležité, neboť rodičovský příspěvek může být přiznán pouze v souvislosti s péčí o jedno, a to nejmladší dítě, proto je nutné s jistotou stanovit, o které se jedná. Nicméně stěžovatelka se nedomáhala určení, že mladším synem je namísto správními orgány označeného B. syn H.. Domnívala se, že dvojčata je nutno z hlediska přiznání rodičovského příspěvku považovat obě za stejně stará a rodiči má být proto přiznán rodičovský příspěvek ve dvojnásobné výši. Tento názor je však nesprávný a je vyvrácen výše (viz bod 8). Námitky týkající se nesprávné aplikace zákona o matrikách jsou tedy nedůvodné, ale zejména nezpůsobilé vyvrátit závěr, dle něhož lze pobírat pouze jeden rodičovský příspěvek v souvislosti s péčí o jedno dítě v rodině.

[13] Stěžovatelka označila rozhodnutí krajského soudu za nesrozumitelné a nepřezkoumatelné, neboť krajský soud při rozhodování vycházel pouze ze svých domněnek a předpokladů. Tato námitka není důvodná, neboť krajský soud v napadeném rozhodnutí citoval a vyložil § 30 zákona o státní sociální podpoře, které je pro posouzení nároku na rodičovský příspěvek v projednávané věci stěžejní. Pasáže odůvodnění zabývající se případnými záměry zákonodárce jsou v rozhodnutí nadbytečné, nicméně nečiní ho nepřezkoumatelným ani nezákonným.

[14] Nejvyšší správní soud neshledal § 30 zákona o státní sociální podpoře diskriminačním, a ani z jiného důvodu v rozporu s ústavním pořádkem.

III. Závěr a náklady řízení

[15] Kasační námitky uplatněné stěžovatelkou nejsou důvodné, ani z přezkumu dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., který Nejvyšší správní soud provádí z úřední povinnosti, nevyplýnul důvod pro zrušení napadeného rozsudku krajského soudu. Kasační stížnost proto byla v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 s. ř. s. větou poslední zamítnuta.

[16] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud dle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Toto právo by svědčilo žalovanému, protože však žalovaný náhradu nákladů nežádal a Nejvyšší správní soud žádné náklady, jež by mu vznikly a překročily rámec jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že ani žalovanému náhrada nákladů řízení nenáleží.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. června 2016

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu